

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 65/2021-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., Užhorodská 21, Košice, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 7Co/24/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 7Co/24/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** , aby v konaní sp. zn. 7Co/24/2018 konal bez zbytočných prieťahov.
3. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **500 eur**, ktoré **je** mu Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **450,28 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. novembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 7Co/24/2018.

Okrem toho sťažovateľ žiada, aby bolo krajskému súdu prikázané konať bez zbytočných prietáhov a aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhrada trov konania.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou z 21. októbra 2015 na okresnom súde domáhal ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy. Okresný súd rozsudkom z 5. októbra 2017 jeho žalobu zamietol. Sťažovateľ podal 18. októbra 2017 odvolanie proti rozsudku. Spis s odvolaním bol krajskému súdu doručený 26. januára 2018. Sťažovateľ doručil krajskému súdu 24. septembra 2018, 6. decembra 2018 a 29. januára 2019 podania, ktorými dopĺňal svoju argumentáciu. Podania sťažovateľa boli protistrane doručené 2. augusta 2019. Dňa 23. mája 2019 sťažovateľ navrhol prikázať spor inému súdu. Dňa 10. septembra 2019 krajský súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za tento návrh a 8. októbra 2019 ho predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu. Uznesenie najvyššieho súdu o tomto návrhu krajský súd stranám doručil 20. decembra 2019. O odvolaní sťažovateľa nie je rozhodnuté.

III.

3. Sťažovateľ zdôraznil, že v spore ide o ochranu jeho osobnostných práv a táto agenda je pre krajský súd bežná. Dĺžkou konania sa u neho zvyšuje pocit bezprávia a nespravodlivosti. Z hľadiska ústavnoprávneho posúdenia sťažovateľ poukázal na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 24. septembra 2020 vo veci Perhács proti Slovensku č. 59327/19.

4. Krajský súd vo vyjadrení k sťažnosti poukázal na počet a skladbu vecí, čo viedlo k tomu, že nebolo možné vybaviť vec skôr, keďže boli vybavované veci, ktoré predchádzali veci sťažovateľa a veci, ktoré podľa rozvrhu práce je potrebné vybaviť s osobitnou rýchlou. Krajský súd uviedol, že vec je v súčasnosti naštudovaná a pripravená na rozhodnutie.

5. Sťažovateľ vo svojom stanovisku k vyjadreniu krajského súdu uviedol, že sa v celom rozsahu pridrižava ústavnej sťažnosti a že sa s obsahom vyjadrenia krajského súdu nestotožňuje. Osobitne poukázal na to, že podaním z 30. decembra 2019 nielenže doplnil svoju argumentáciu, ale aj urgoval krajský súd na urýchlené rozhodnutie veci.

IV.

6. Pri rozhodovaní o sťažnostiach pre porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote ústavný súd vychádza z toho, že ich účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu a k odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (III. ÚS 171/20). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu: právnu a faktickú zložitost' vecí, správanie účastníka a postup súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že na krajskom súde sa koná o odvolaní proti rozsudku okresného súdu, ktorého odôvodnenie obsahuje jasné a zrozumiteľné konštatovanie dôvodov, pre ktoré bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Zo žiadnych okolností sporu nemožno dospieť

k záveru, že by vec bola skutkovo zložitá. Posudzovanie žaloby o ochranu osobnosti je bežnou súčasťou rozhodovacej praxe všeobecných súdov, no ide o právne pomerne náročnú agendu.

8. Čo sa týka správania sťažovateľa, v dopĺňaní odvolania nemožno vidieť okolnosť, ktorá by mala mať vplyv na dĺžku konania, keďže krajský súd je viazaný rozsahom odvolania a jeho dôvodmi. Sťažovateľovi možno pričítať len to, že v priebehu odvolacieho konania navrhol prikázať vec inému súdu, o čom musel rozhodnúť najvyšší súd a čo viedlo k predĺženiu konania približne o pol roka.

9. Čo sa týka skutočností tvrdených krajským súdom o jeho zaťaženi ako príčine jeho nečinnosti, treba uviesť, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom zmarenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prietahy (II. ÚS 481/2017). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a ústavnej sťažnosti nie je pomenovanie príčin prietahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k ministrom spravodlivosti. Účelom je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľ.

10. Rozhodujúcim spôsobom sa na dĺžke konania odrazila nečinnosť krajského súdu, ktorého úkony sa po dobu takmer troch rokov obmedzili iba na doručovanie podaní bez toho, aby bolo vo veci rozhodnuté. Z toho možno dospieť k záveru, že krajský súd bol takmer tri roky nečinný. Preto ústavný súd vyslovil, že postupom krajského súdu boli porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na to, že o odvolaní sťažovateľa nebolo do nálezu ústavného súdu rozhodnuté, bolo podľa čl. 127 ods. 2 ústavy krajskému súdu prikázané, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov.

11. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 2 000 eur. Okrem už uvedených kritérií pri rozhodovaní o prietahoch v konaní treba prihliadnuť na predmet sporu a jeho význam pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02). Sťažovateľ sa podanou žalobou domáha poskytnutia ochrany jeho osobnostných práv. Právna neistota sťažovateľa môže byť odstránená len rozhodnutím o jeho odvolaní. S prihliadnutím na charakter veci, dĺžku obdobia nečinnosti krajského súdu a význam sporu pre sťažovateľa ústavný súd návrhu sťažovateľa na priznanie finančného zadosťučinenia vyhovel sčasti 500 eur. V tejto súvislosti treba uviesť, že nebola celkom priliehavá argumentácia sťažovateľa vecou Perhács proti Slovensku, keďže v tejto veci ESLP pri priznaní finančného zadosťučinenia 2 000 eur vychádzal z významu konania pre sťažovateľa v súvislosti s jeho žiadosťou o poskytnutie informácie v nadväznosti na zásahy do jeho súkromného života predchádzajúcim sledovaním štátnych orgánov. Pritom ESLP zdôraznil, že konanie na súde je neprimerané dlhé aj s ohľadom na to, že zákon o slobodnom prístupe k informáciám stanovuje na vybavenie žiadostí pomerne krátke lehoty. Takéto osobité okolnosti v prípade sťažovateľa neboli zistené.

V.

12. Zistené porušenie základných práv sťažovateľa odôvodňuje to, aby mu krajský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré vznikli zastúpením advokátom vo výške 450,28 eur určených podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu, ktorým je priemerná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za predchádzajúci polrok (§ 1 ods. 3 v spojení s § 11 ods. 3 vyhlášky). Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon v roku 2020 je 177 eur. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu za dva úkony právnej služby v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti), čo spolu s režijným paušálom (2 x 10,62 eur) predstavuje 375,24 eur, k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 75,04 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2021

Robert Šorl
predseda senátu